

MB-121

May-2023

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Education

(Knowledge and Curriculum)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથનો જવાબ આપો : 14
- (A) 'જ્ઞાન'નો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, 'જ્ઞાતા' અને 'જ્ઞેય'ની વિભાવના ઉદાહરણસહ સમજાવો.
- (B) 'તાત્વિક જ્ઞાન' અને 'ધાર્મિક જ્ઞાન' વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા**
- (A) 'પારિસ્થિતિક જ્ઞાન'ના લક્ષણો સ્પષ્ટ કરી, તેના ઘટકો અને મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (B) 'સંકલ્પના'નો અર્થ ઉદાહરણસહ આપી, 'સંકલ્પના'ને જ્ઞાનના સ્રોત તરીકે સમજાવો.
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથનો જવાબ આપો : 14
- (A) 'જ્ઞાન' અને 'કૌશલો' વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરી, કૌશલોના પ્રકારો જણાવો.
- (B) સાંપ્રત શિક્ષણ વ્યવસ્થા પર સમાજ શી રીતે અસર કરે છે ?
- અથવા**
- (A) 'સમતા' અને 'સમાનતા' વચ્ચેનો તફાવત જણાવી, તેના માટે બંધારણીય જોગવાઈઓ વર્ણવો.
- (B) ટાગોર અને કૃષ્ણમૂર્તિના મતે રાષ્ટ્રીયતાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથનો જવાબ આપો : 14
- (A) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તતાનો અર્થ જણાવી, તેના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (B) 'અભ્યાસક્રમ'ની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, અભ્યાસક્રમની અગત્યતા જણાવો.
- અથવા**
- (A) અભ્યાસક્રમની રચનામાં સરકારની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (B) અભ્યાસક્રમના તાત્વિક અને સામાજિક આધાર સ્પષ્ટ કરો.

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથનો જવાબ આપો :

- (A) ગર્ભિત (છૂપા) અભ્યાસક્રમ એટલે શું ? તેના અમલમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
 (B) અભ્યાસક્રમને સંદર્ભિત રીતે પ્રતિભાવશીલ બનાવતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (A) અભ્યાસક્રમ વિકાસના સિદ્ધાંતો સમજાવી, તેમનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
 (B) અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાન આકૃતિસહ સમજાવો.

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

- (1) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનની જરૂરિયાત જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના અસરકારક મૂલ્યાંકન માટેના ચાર સૂચનો લખો.
- (3) અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાન એટલે શું ?
- (4) અભ્યાસક્રમ વિકાસના સોપાનો જણાવો.
- (5) અભ્યાસક્રમના કોઈ ચાર સ્થાનિક સંદર્ભો લખો.
- (6) અભ્યાસક્રમ રચના સાથે સંલગ્ન કોઈપણ ચાર સ્થાનિક સમસ્યાઓ જણાવો.
- (7) અભ્યાસક્રમ રચનામાં સમાજની કોઈપણ બે ભૂમિકાઓ લખો.
- (8) 'પાઠ્યક્રમ' એટલે શું ?
- (9) સ્વાયત્ત કોલેજ તરીકેની માન્યતા સરકારની કઈ સંસ્થા આપે છે ?
- (10) 'બિનસાંપ્રદાયિકતા' એટલે શું ?
- (11) સંસ્કૃતિના પ્રકારો જણાવો.
- (12) 'સમાજ' એટલે શું ?

Seat No. : _____

MB-121

May-2023

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Education
(Knowledge and Curriculum)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Clarify the meaning of 'Knowledge' and explain the concept of 'knower' and 'knowledge' with example.

(B) Clarify the difference between 'philosophical knowledge' and 'religious knowledge'.

OR

(A) State the characteristics of 'situational knowledge' and clarify its components and importance.

(B) Giving the meaning of 'Concept' with example, explain 'concept' as a source of knowledge.

2. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Clarifying the difference between 'knowledge' and 'skills', state the types of skills.

(B) How does the society affect the contemporary education system ?

OR

(A) State the difference between 'Equity' and 'Equality', explain its constitutional provisions.

(B) Clarify the idea of Nationalism according to Rabindranath Tagor and Krishnamurthy.

3. Answer any **one** set of questions given below :
- (A) Stating the meaning of educational autonomous, state its advantages and limitations.
- (B) Clarifying the concept of 'Curriculum', state the importance of curriculum.

OR

- (A) Justify the role of the Government in the construction of curriculum.
- (B) Clarify the philosophical and sociological foundation of curriculum.

14

4. Answer any **one** set of questions given below :

- (A) What do you mean by hidden curriculum ? Clarify the role of teachers in its implementation.
- (B) Clarify the points to be kept in mind while preparing contextually reflective curriculum.

OR

- (A) Explaining the principles of development of Curriculum, clarify its form.
- (B) Explain Curriculum Development Model with diagram.

14

5. Answer in short any **seven** of the following questions given below :

- (1) State the need of evaluation of curriculum.
- (2) Write four measures for the effective evaluation of curriculum.
- (3) What is Curriculum Development Model ?
- (4) State the steps of Curriculum Development.
- (5) Write any four local references of curriculum.
- (6) Mention any four issues/ challenges related to curriculum construction.
- (7) Write any two roles of society in construction of curriculum.
- (8) What is 'Syllabus' ?
- (9) Which government organization approves the autonomy of the college ?
- (10) What is 'Secularism' ?
- (11) State the types of 'Sanskriti'.
- (12) What is 'Society' ?